

TRẦN NHUẬN MINH

MIỀN DÂN GIAN MÂY TRẮNG

THE WHITE CLOUD POPULAR AREA

**MIỀN DÂN GIAN
MÂY TRẮNG**

THƠ

In lần thứ 3 với bản dịch Anh ngữ của VŨ ANH TUẤN

***THE WHITE CLOUD
POPULAR AREA
POEMS***

English translation by VŨ ANH TUẤN

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

GHI CHÚ TRƯỚC CỦA TÁC GIẢ:

Một số câu thơ trong tập được gợi ý từ ca dao Việt Nam.

T.N.M

AUTHOR'S FORENOTICE:

A number of verses in this collection of poems have been inspired by Vietnamese folk-songs.

T.N.M.

Tôi đứng chờ tôi

Miền dân gian mây trắng bay...

TRẦN NHUẬN MINH

(Bản Xônát hoang dã)

For myself I stood awaiting

Over the popular area

White clouds were flying...

TRẦN NHUẬN MINH

(The desolate and waste sonata)

**MIỀN DÂN GIAN
MÂY TRẮNG**

THƠ

In lần thứ 3 với bản dịch Anh ngữ của VŨ ANH TUẤN

***THE WHITE CLOUD
POPULAR AREA
POEMS***

English translation by VŨ ANH TUẤN

ANH ĐÂY, CÔNG TỬ...

Anh đây, công tử họ Trần
Thấy em trắng tựa ngó cần... cũng mê
Chờ anh, anh đón em về
Anh còn mượn áo với thuê cái quần...

Chớ khinh công tử họ Trần
Vàng, đô ư?
- Có! Lúc cần mới tiêu
Mai, anh bán nắng bên Triều
Bán mưa chợ Cháy... nộp cheo cho làng...

Xe Công Nông, rất rộn ràng
Rước dâu, mời cả họ hàng cùng đi...

LÀNG TÔI THÀNH QUÁN...

Làng tôi thành quán hết rồi
Bún gà, lòng lợn...cứ xoi suốt ngày
Hàng Tàu cho đến hàng Tây
Hàng nào cũng có... phơi ngay ra đường
Chẳng ai bàn chuyện ruộng nương
Chỉ bàn xem ở Trung ương thế nào?
Nước này, nước nọ ra sao?
Nước nào là địch, nước nào là ta?...
Lu bù hội họp, xướng ca
Cháu con nhảy múa như là chơi chơi...

Chỉ thương các Cụ chết rồi
Làm sao sướng được như tôi thế này!...

HÒN GÀ CHỌI ... (*)

Hòn Gà Chọi! Đúng là đôi gà chọi
Tàu rẽ trái phía bên kia
Hòn Gà Chọi đã thành Hòn Cá Chép đang bơi

Tất cả đều đổi thay
Dù vững bền như đá
Thay đổi góc nhìn, chỉ cần thế mà thôi...

() Một cảnh đẹp tiêu biểu trên vịnh Hạ Long*

THE COCK-FIGHT ISLAND (*)

The Cock-fight island! It's actually a pair of fighting cocks
The boat turned left towards the other side

The Cock-fight island has become
the swimming Carp Island

Everything has been changed

Although they might be as solid as stones
Changing one's angle of view is all that's required...

()A sight at the Hq Long Bay*

KHÓ THAY LÀ BIẾT...

Khó thay là biết điểm dừng
Trẻ không hiểu thắng, già đừng tham lam
Bạn thân chọn lúc cơ hàn
Tài càng ngán lại, mồm càng dài ra
Cây trong im lặng, trở hoa
Trời xanh không nói vẫn là trời xanh...

IT'S SO DIFFICULT TO KNOW...

It's so difficult to know where to stop
Young people must not be conceited,
 old people must not be greedy
Intimate friends must be chosen in misery
The more the talent turns smaller and shorter,
 the bigger and longer the mouth is
The tree silently flowers
The mute blue sky is always the blue sky...

ÔNG TRỜI SINH RA...

Ông Trời sinh ra Người Mẹ
Để thay mặt cho mình
Bạn có thấy chăng?
Đi hết đời vẫn không hết nỗi lo toan của Mẹ
Và ngẩng lên lúc nào cũng thấy bóng mây xanh...

HEAVEN HAS GIVEN BIRTH TO...

Heaven has given birth to the Mother

To represent One

Don't you see?

Throughout one's life, one's Mother's

worries still remain unfinished

While looking up, one constantly sees the blue cloud shade...

TÚNG ĐÓI CŨNG CHẴNG...

Túng đỏi cũng chẳng làm liều
Bởi chung ngược gió mà điều bay lên
Sông sâu nước chảy mới êm
Đề thui con chuột, chớ nên đốt nhà...

**EVEN NEEDY AND HUNGRY WE
WOULDN'T...**

Even needy and hungry we still wouldn't be wrongdoers
As it's thanks to the adverse wind that the kite flew up real high
Water flows softly only in deep rivers
To singe a mouse we shouldn't burn our house...

VẪN CÒN ĐÂY...

*Vẫn còn đây
Những cô Tấm ngày xưa...*

Lũ trẻ hát
Dù con bóng, con bang đã chết lâu rồi
Giếng đã lấp từ thuở nào để xây trường học
Cám cũng đã đền tội ác
Chỉ có Tấm là còn sống
Trong sách giáo khoa và trong mơ ước tuổi học trò...

Bao em gái mơ mình thành cô Tấm

THEY'RE STILL HERE (*)

They're still here
The young misses Tấm in days of yore...
The children sing
Although the “bông” and “bang” fish are dead since a long time
As for the well, it has been filled up a long time ago to build a school
Cám has already paid for her crime
Only Tấm is still alive
in textbooks and in schoolboys
and schoolgirls' dreams...
So many young little girls dream of being
transformed into a Miss Tấm

(*) *Inspired by a Vietnamese folkloric tale entitled “Tấm and Cám”*

Làm Hoàng Hậu rồi, Tấm mới trả thù em
Đội Cám gáo nước sôi, ngâm xác trong chum mắm
Biểu dì ghẻ ăn, dì tâm tặc khen ngon
Ngon ngon ngon ngon
Mẹ ăn thịt con, có còn cho ta một miếng...
Hót mãi làm chi câu đau lòng ấy
Vàng ảnh vàng anh ơi!...

Man rợ và thấp hèn
Cô Tấm vợ vua là một người như thế
Ta yêu suốt tuổi thơ là có làm sao?...

Tan học
Lũ trẻ ùa ra công trường
Không thấy đứa trẻ nào tay cầm gáo nước
Phía sau, cũng không thấy có chum...

Once becoming a Queen, Tấm took revenge on her little sister
Pouring a scoop of boiling water on Cám
 and immersing her dead body in a jar of brined fish
Then invited the step-mother to eat it
 and the step-mother smacked her
 tongue in admiration, saying it was delicious
So delicious, delicious, delicious
The mother is eating her daughter's flesh,
 are there a few pieces left, just give me one...
Why continuing to twitter that heart-rending song
 oh green-finch, green-finch!...

Savage and mean
Miss Tấm, the King's wife was such a woman
Why did we love her throughout our childhood?

After school
The children streamed out of the school gate
One saw no one of the children with a scoop on his hand
Behind them, one saw also no jar...

TA QUA BẾN LÚ...

Ta qua bến Lú, sông Mê (*)
Gặp vua Thủy Tề đi hái hoa sen
Vua rằng: Trông cậu quen quen
Ta rằng Đỗ Trọng thì quên lối về...
Cả hai vào quán cà phê
Nhấp cà phê thấy vị chè Thái Nguyên...

Vua rằng: Tớ viết sách Tiên
Chữ toàn mây trắng bay trên màu trời
Ta rằng: Thiên hạ khác rồi
Chẳng ai đọc sách nghe lời Vua ban
Vua rằng: Tớ bảo các Quan...
Ta rằng: Quan bận sẵn toàn *đồ la*...

Cả hai từ quán bước ra
Mới hay cái quán là nhà yêu tinh...

(*) Sông, bến dưới Âm phủ

I CROSSED THE FORGETFUL WHARF...

I crossed the Forgetful wharf and the Bewitched river (*)
And met with the Waters' King who went gathering lotus flowers
The King said: "You look familiar to me"
I said: "After receiving the first laureate degree
I forgot my way home"
We both went into a café
Sipping the coffee we felt the flavour of the Thái Nguyên tea...

The King said: "I'm writing a Fairy book,
Containing white cloud letters flying over heavenly colours"
I said: "The Earth people have turned different.
No one is reading books and listening to the King's words."
The King said: "I'm telling the Mandarins..."
I said: "Mandarins are busy chasing only dollars..."

We both stepped out of the inn,
And learned that it was a goblin's house...

(*) *River and wharf in Hades*

NHÀ THƠ NÓI GÌ...

Nhà thơ nói gì cũng đúng thì thật buồn cười
Viết gì cũng nhạt thì không chịu nổi
Nhà tư tưởng nói gì cũng sai thì thật đáng yêu
Còn không nói gì thì đẹp vô cùng...

WHAT DOES THE POET SAY...

It's quite ridiculous when everything the poet says is right
And when everything he writes is dull, then it's unbearable
It would be quite lovely when everything the thinker says is wrong
And it would be extremely nice when he doesn't say anything at all...

NGÀY NÀO EM ĐẸP...

Ngày nào em đẹp, em dòn
Em qua, chó đá cũng còn vầy tai...
Bây giờ em đã nghe ai
Mà môi em mỏng, mà vai em gầy
Ồi giờ ơi! Đến nỗi này
Ăn gì mà bụng mỗi ngày một to...
- *Ú hừ*... Ai khiến anh lo
Lo trâu đen cổ, lo bò trắng răng...

AS LONG AS YOU ARE BEAUTIFUL...

As long as you are beautiful and brittle
Even the stone dog would still weave his ears when you pass by...
Now to whom did you listen
To make your lips thin and your shoulder skinny
Oh my God! To such a pitch have you reached
What did you eat to make your belly greater
and greater day after day...
- Pshaw!... who ask you to worry
Worrying about buffalos with their black necks,
and oxen with their white teeth...

MỘT ĐI...

Một đi ba bảy cũng đi (*)
Sáng thì núi Bắc, chiều thì biển Nam
Thấy ông Trời ở Trị An
Gặp bà Trăng ở rừng chàm Cà Mau...

Cuối cùng chẳng biết đi đâu
Ngồi trong Tháp Đá nhai trầu không vôi...
Tháp Chàm rằng: Lão già ơi!
Ta cho thiếu nữ, múa...roi cạp quần

Ói Giời ơi! Đất xoay vùn...
Lạy Trời, lạy Phật, con lần về quê
Vợ ra ruộng khoán vừa về
Rằng: Không thoát khỏi gái sè này đâu!

Ta ngồi bồm bồm nhai trầu
Nhìn mưa bụi trắng một màu thế gian...

(*) *Ba bảy: Ba chìm, bảy nổi*

TA...

Ta ở thời nào ư?

Ta chả ở thời nào

Như mây bay trên trời

Như suối chảy trong ruột đất

Ta là ai ư?

Ta cũng chả là ai

Dù kẻ chưa sinh ra

Dù người vừa mới mất...

I...

I am in what era?

I don't belong in any era

Like clouds flying on the sky

Like a spring flowing in the earth's womb

Well! Who am I?

I'm also nobody

Neither an unborn

Nor someone who just died...

CON CHIM NÓ ĐẬU...

Con chim nó đậu cành cao
Hót rằng, anh ở chốn nào lại chơi
Người yêu anh bỏ anh rồi
Theo ông giám đốc đang ngồi ô tô
Ông này có hăng dầu thô
Có vàng trong áo, có *đô* trong quần...

Con gà nó đứng giữa sân
Chào rằng, chị ở nơi gần hay xa
Nay mai chồng chị ra Toà
Muốn tha thì phải vào nhà mà kêu...
Vàng, *đô*... phải có nhiều nhiều
Thôi về bán quán, bán lều... mà lo...

THE BIRD THAT PERCHED...

The bird that perched on the high branch
Twittered: From where do you come
Your love has abandoned you
To join a director sitting on his car
This guy has a crude oil company
Gold in his dress and dollars in his pants...

The cock that stood at the middle of the courtyard
Saluted: You're from a near or far place
Very soon your husband will appear before the court
To get him released, you'll have to come to someone's
house to beseech...
Gold and dollars you must have a fairly great deal
Well, just go home to sell you inn, your hut... to take care of that...

TÌNH YÊU...

Tình yêu như bệnh ho không thể nào giấu được
Em yêu anh ư?

Anh đã có vợ rồi
Khi tổ ấm của anh xoáy thành cơn lốc
Anh chỉ là một hạt bụi mà thôi...

LOVE...

Love is like coughing, something we cannot conceal
So you love me, didn't you?

I'm already married

When my cosy home swirled up into a whirlwind
I'm just a simple grain of dust...

CÁ MÀ TRÔNG THẤY...

Cá mà trông thấy lưỡi câu
Thì dù có đói, dám đâu đớp mồi...
Trớ trêu là tại Ông Trời
Sinh ra cái bẫy như người tham lam...

WERE THE FISH TO SEE...

Were the fish to see the fish-hook
Then, though hungry, it wouldn't dare to bite the bait
Ironically, it is because Heaven
Has created a trap that allures greedy people...

NGƯỜI THỢ TRÊN TẦNG

Người thợ trên tầng
Bổ lưới gàu vào nút ngàn mây trắng
Khoi ra những dòng than đen...

Than đen thành pháo hoa rực rỡ muôn sắc màu
bay lên trong đêm hội
Thành hương nước hoa toả ra ngạt ngào
từ mái tóc nhuộm vàng cô *bồ nhí*
Thành...

Nhưng than đen thì vẫn là than đen
Bụi than đen bay mờ mịt công trường
Rồi đọng xuống đen rằm
tùng nang phổi của hàng ngàn thợ mỏ...

THE COAL MINER ON THE SEAM

The coal-miner on the seam
Stroked the shovel deep and far into white clouds
Digging out streams of black coal...

Black coal turns into radiant multicoloured
 fireworks flying up on the festival night
Into the strong scent of perfume emanating
 from the golden hair of *the young mistress*
Into...

But black coal is always the black coal
Black coal dust fly causing the site to turn gloomy
Then stagnate blackening each one of the alveoli
 of thousands of coal miners...

NGÀY XUÂN...

Ngày xuân chơi *Oản tù tì* (*)
Trong tay, anh có cái gì thì ra...
Anh có mười cái bánh đa
Một chai rượu nếp với ba củ riềng
Ngoài đồng, anh có cô Tiên
Cưỡi con trâu đỏ làm nên mùa vàng
Trong nhà, anh có cây đàn
Gảy lên một tiếng cả làng cùng nghe...

Ngày xuân chơi *Oản tù tì*
Trong tay, em có cái gì thì ra...
Em có một con thuyền hoa
Theo sông Ngân chở trăng tà về chơi
Có cái thúng hứng sao rơi
Tung lên thành bóng điện soi phố phường
Bên mình, em có chiếc gương
Khi soi, da thịt toả hương thơm lừng...

(*) *Oản tù tì*, ra cái gì, ra cái này! : *một trò chơi dân gian.*

A SPRINGTIME DAY...

On a springtime day, let's play one, two, three (*)
I'll show what I have in my hand
I've ten dry pancakes
A bottle of fermented sticky-rice wine and three galingales
Out in the field I have a Fairy
Riding on a red buffalo and producing a golden season
At home, I've a musical instrument
Twanging a sound the whole village can hear...

On a springtime day, let's play one, two, three
Show what you have in you hand
You've a flower-boat
Sailing on the Ngân (Silver) river carrying the moon to our place
You've a basket to collect falling stars,
When thrown up they turn into electric light
 bulbs illuminating our streets
You have beside you a mirror
Upon mirroring your skin and flesh send out fragrance...

(*) *One, two, three, what I have, I have this!:* a folk game

BIẾT NHƯỜNG ĐƯỜNG...

Biết nhường đường cho một thằng ngu
Bạn sẽ chẳng bao giờ phải hối
Hãy về rừng Côn Sơn (*) mà nghe gió thổi
Đến sông Bạch Đằng (**) mà ngắm trăng lên...

() Rừng Côn Sơn: nơi người anh hùng dân tộc Nguyễn Trãi ở lúc về già rồi bị án oan chu di cả ba họ năm 1442*

(**) Sông Bạch Đằng: nơi quân dân nhà Trần đại phá quân Nguyên năm 1288

KNOWING HOW TO GIVE WAY...

Knowing how to give way to a foolish guy
You'll never have to repent yourself of anything
Just go back to the Côn Sơn forest (*) to listen to the wind blowing
And to the Bạch Đằng river (**) to behold the rising moon...

-
- (*) *The Côn Sơn forest is the residence of the Vietnamese national hero Nguyễn Trãi in his old age, and it's also the place in which he suffered a great injustice through which he himself and all three generations of his family were executed in 1442*
- (**) *The Bạch Đằng river is the one on which the people and army of the Trần dynasty defeated the Yuan army in 1288*

TRỜI CHO NHAN SẮC...

Trời cho nhan sắc hơn người
Chị tôi cùng thủ trưởng tôi, cặp *bồ*
Khi xoắn xuýt, lúc hững hờ
Người nhàu vấy ngấn, kẻ tro thân gầy...
Chị tôi đi Nhật, đi Tây
Muốn cái gì thì cũng được ngay cái gì...
Cơ quan cứ thế mà suy
Trong thì chán nản, ngoài thì kêu ca...

Cho hay sợi tóc đàn bà
Trói trâu trâu chết, kéo nhà nhà xiêu...

LÊN NGỰA XUỐNG XE...

Lên ngựa xuống xe
Nhưng anh biết anh không thể giấu được mình
Cái đạn nhận bằng chui

Cái lối lên quan tấ

Thương ôi!
Có những viên kim cương
Đến gần mới biết là những giọt nước mắt...

LIVING IN GREAT STYLE...

Living in great style
But he knows he could not hide from himself
The mishap he met upon getting an illicit diploma
The way he took a shortcut to officialdom

Alas!
There are diamonds
That turn into tears when one closes in on them...

TRĂNG XƯA ...

Trăng xưa dưới đáy ao làng
Sáng tròn như chiếc mâm vàng, ai rơi...
Giờ ao thành ... bể *phốt* rồi
Ngầu đen...

Trăng chẳng muốn soi bóng mình
Nhà lâu bên khóm trúc xinh
Tiếng con trẻ khóc...
Xập xình tiếng loa...

Ta về ta tắm ao ta
Nghe câu hát cũ mà da sung phòng...

THE MOON OF YORE

The moon of yore at the bottom of the village pond
Was round and shining like a gold tray someone had dropped
Now the pond has become... a phosphate tank
Muddily black...

 The moon no longer wants to reflect its light
The many-storied house beside a pretty cluster
 of bamboo-like phyllotachys
The sound of a child crying...
 The rhythmic sounds of drums
 and clarinets from a loudspeaker...

There is no place like home
Listening to the old song one's skin turns swelling...

NGƯỜI ĐÒI TIẾP NHẬN...

Người đòi tiếp nhận thường đơn giản
Chân lí khách quan ư?
 Chẳng phải điều cần biết
Cái cần biết chỉ là người đó là ai
Người mình ư?
 Thì cái gì cũng đúng
Không phải người mình ư?
 Thì cái gì cũng sai...

PEOPLE AT LARGE ACCEPT...

Things accepted by people at large are usually simple
Objective truth, is that it?

It's not the thing one needs to know

The thing one needs to know is who is it?

Were he from our side?

Then everything would be right

Were he's someone not from our side?

Then everything would be wrong...

TAY DÀI CHẴNG VỚI...

Tay dài chẳng với tới lưng
Cửa không đóng được thì đừng mở ra
Hương hoa không ở trong hoa
Tự Do bị nhốt, vẫn là Tự Do ...

LONG ARM NOT REACHING OUT...

Long arm not reaching out to the back
A door that cannot be closed shouldn't be opened
The flowers' scent doesn't reside in flowers
Imprisoned Freedom is always Freedom...

DUY NHẤT TRÊN ĐỜI

Duy nhất trên đời
Chỉ có một cái không bao giờ đổi thay
Ấy là Cái Chết
Cái Chết đứng chờ kia
 Xinh đẹp mỉm cười...
Người dân nghèo vùng núi xa
 Giữa thủ đô, ông Tổng Thống
Đích đến cuối cùng đều chung một, mà thôi...

Trước cái chết, mỗi người đều tốt đẹp
Còn tốt đẹp đến đâu lại tùy ở mỗi người...

UNIQUE IN THE WORLD

Unique in the world
There is only one thing that never changes
It's Death

Death stands waiting over there
Beautiful and smiling...
The poor people in the far far away mountainous area
Right at the centre of the Capital City, Mr President
The last aim simply remains the same...

Facing death, everyone is fine
While being fine to such or such degree depends
on each one of the individuals...

GIÓ ĐƯA KHÓI BẾP...

Gió đưa khói bếp tạt ngang
Muốn ăn chả mực thì sang bên này
Không mưa, biển nước vẫn đầy
Vì cành nặng quả mà cây cúi đầu
Qua cầu chớ rút ván cầu
Giếng làng giữ sạch làn sau còn dùng...

Bao giờ xanh lại cánh rừng
Thì con lũ quét sẽ ngừng qua đây
Nhờ ai đan túi nhốt mây
Để ta cho khói bếp bay khắp trời...

THE WIND BLEW THE KITCHEN SMOKE

The wind blew the kitchen smoke that passed by
Wishing to eat grilled chopped cuttle-fish, you should go to this side
Without rain, the ocean is still full of water
It's because the branches are laden with fruits
 that the tree has to bend its top (*)
Crossing a bridge one shouldn't pull out the bridge planks (**)
The village well must be kept clean for further use...

When the forest's trees rebecome green
Then the sweeping waters' swelling will stop crossing this place
One has to ask someone to weave a bag to imprison the clouds
So that I can send off the kitchen smoke to fly all over the sky...

(*) *Folkloric distich meaning: someone has to give way, not because he is a coward, but because he has other more important matters to take care of*

(**) *Folkloric distich meaning: one should not be ungrateful*

“MẸ ƠI, CON ĐÓI!”

“Mẹ ơi, con đói!”

Đứa bé chỉ nói vậy thôi mà ai cũng chạnh lòng
Chỗ sâu sắc tận cùng chính lại là giản dị
Loè loẹt mà làm chi, hỡi đuôi của Chim Công...

“DEAR MOTHER, I’M HUNGRY!”

“Dear mother, I’m hungry!”

The child just said so, and everyone is moved.

The extremely profound matter is actually the most simple one

Why should thee be flashy, oh tail of the Peacock...

ANH HÙNG QUÂN ĐỘI VỀ QUÊ

Anh hùng quân đội về quê
Xe không qua được thanh tre chắn đường
Dân quân rất vững lập trường
Rằng: - Đây chính sách, chủ trương đảng hoàng
Tiền ai xây đẹp đường làng
Cho xe xì khói vôi vàng lao qua?...
Có tiền, vào!
 Không tiền, ra!
Ông Trời cũng thế!
 Đường là vốn chung...

Nộp tiền!
 Vô lí đùng đùng
Dân quân cùng với anh hùng cãi nhau...

Cuối cùng xe phải quay đầu
Anh hùng bái biệt một câu... rồi chuồn...

THE ARMY HERO GOING BACK TO HIS NATIVE PLACE

The Army hero going back to his native place
His car cannot cross the piece of bamboo that bars the way
The militiamen held firmly their standpoint
And said: “These are quite correct policies and guidelines
Whose money was spent to build so a beautiful village way
To let a car with escaping smoke rushing by?...
With cash, you can enter!

Without cash, you’ll have to get out!
It would be the same thing even with Heaven!
The village way being a common capital...”

Paying cash!

It’s absurd, then boomingly
The militiamen and the hero started quarrelling...

Finally the car has to turn round
The hero said goodbye... then hopped it...

TA SỐNG DUNG DỊ...

Ta sống dung dị và tự nhiên
 như Cây, như Đá
Không là công cụ trong tay ai
 để đánh chó, dọa người
Dù Cây cũng hoảng hồn khi nhìn lưỡi búa
Và Đá cũng rùng mình trước lũ thợ nung vôi...

WE LIVE SIMPLY...

We live simply and naturally like trees, like stone...
Being not the instrument in whoever's hand to beat dogs
and intimidate people
Even a Tree turns terrified when seeing the ax
And Stone also shudders upon facing
the workers baking quicklime...

SÁNG QUA ANH ĐẾN...

Sáng qua anh đến thăm em
Thấy cha đứng ở bên thềm, tưới hoa
Thấy em soạn sách trong nhà
Chao ôi! Lộn xộn, toàn là sách ... Tây

Anh về bán cái xe *Uây* (*)
Mua toàn sách Việt, xếp đầy một gian
Nào là Sự tích chùa Hang
Chuyện anh hùng Núp, Chuyện nàng Tiên Dung...
Tặng em
 Em vút lung tung
Rằng: - Đồ thái thừa vua Hùng, ai mê...

Anh nhìn gió động bờ tre
Thương con cò trắng bay về, bơ vơ...

(*) *Tên một loại xe máy (Wave)*

YESTERDAY MORNING I CAME...

Yesterday morning I came to see you
I saw your father standing on the threshold, sprinkling flowers
I also saw you sorting out the books in the house
Oh dear! It's quite a confusion, all the books are... French ones

I went back and sold the Wave moped (*)
And bought only Vietnamese books which I arranged all over a room
We have the history of the Hang (Grotto) pagoda
The story of hero Núp, the story of Tiên Dung... (**)
I offered them to you
 You throw them higgledy piggedly
Saying: "These are discarded books from King Hùng's time,
 who would care about..."

I looked at the wind that moved the bamboo hedge
And had pity of the white stork that flew back, so lonely...

(*) *Name of a type of moped*

(**) *Names of folkloric works well-known in North,
 Centre and South Vietnam*

TIỀN GIÚP NGƯỜI NGHÈO...

Tiền giúp người nghèo là tiền Ông Trời vay
Ông sẽ trả con ta gấp đôi, cháu ta gấp ba
khi ta nằm dưới mộ

Chao ôi!

Chiều qua ta thấy bà già

Khản tiếng kêu van và chìa chiếc nón mê ra

Mà chẳng thấy người nào thả một hào vào đó...

CASH TO HELP THE POOR...

Cash to help the poor is money borrowed by Heaven
HE will pay a double sum to our son
and a triple sum to our grandson when we live inside
the grave

Alas!
Yesterday evening I saw an old woman
Hoarsely begging for and holding out her hoopless palm hat
And saw no one dropping a 10-cent piece into it...

CHÓ CŨNG SỮA NHÂM...

Chó cũng sữa nhâm, anh hãy mở cổng ra
Người bạn tốt nhất với anh
 thường ít đến thăm nhà...
Kẻ bội đờ anh mà anh lại tin yêu
 thì anh là một thằng ngu
Và suốt đời anh
Không phải chọn kẻ thù...

DOGS ALSO BARK FAULTILY...

Dogs also bark faultily, well, you just open the door
Your best and most loyal friend rarely pays you a visit...
Were you to believe and like the guy that toadies you
then you're utterly stupid
And throughout you life
You'll not have to choose your enemies...

CHÂU CHÁU SANG HỎI...

Châu Châu sang hỏi Cào Cào:

“Nước trong, cá sống thế nào, hờ anh?”

Con Gà đến hỏi Cây Chanh:

“Chặt lau, làm cái cột đình, được chưa?”...

Đêm qua, gió lạnh sân chùa

Có hai bà vải bỏ bùa ông sư...

THE GRASSHOPPER CAME TO ASK...

The grasshopper came to ask the locust

“How can the fish live in clear water, oh friend?”

The chicken asked the lemon tree:

“Can we cut the reed to build the village communal house pillar?”

Last night, the cold wind blew over the pagoda courtyard

There are two nuns that bewitched the bonze...

KHI ANH ĐỨNG...

Khi anh đứng quay lưng về phía mặt trời
Bóng tối của chính anh sẽ ngã dài trước mặt
Hãy thận trọng như đi trên dây
Bởi anh vẫn còn cái cuối cùng để mất...

WHEN YOU STAND...

When you stand turning your back towards the sun
Your own shadow will lie flat in front of you
Be as careful as you're marching on a string
As you still have a last thing to lose...

NGƯỜI ĐÀN BÀ ẤY...

Người đàn bà ấy bán hàng rong
để nuôi đứa con què
Xin đừng phạt tiền, đừng tịch thu quang gánh...

Bạn có nghe thấy chẳng?
Tiếng nói của Ông Trời
Thường thăm thăm cất lên
Ở giọt mồ hôi kẻ khốn cùng để làm ra miếng bánh!...

THAT WOMAN...

That woman is a pedlar, working to bring up her crippled child
Please don't fine her and don't confiscate
her shoulder pole and hangers...

Did you hear?

The voice of Heaven
That often raises unfathomably
From the drop of sweat of the poor to bring about a piece of bread!

EM ĐI BIÊN GIỚI...

Em đi biên giới buôn cam
Mẹ chồng lại bảo đi làm *ba toa* (*)
Đệ đơn lên hỏi quan Toà
Quan Toà bắt giải trình *toa* hàng gì?...
Về làng hỏi cụ Trưởng chi(**)
Cụ Trưởng chi bảo *ba* thì hơn hai...

Chao ôi! Nước rộng, non dài
Nỗi oan, em biết cậy ai bây giờ? ...

(*) *Tiếng Pháp bồi, ở đây chỉ Lò giết mổ gia súc (Abattoir)*
(**) *Trưởng chi của Dòng họ ở làng quê*

I GO TO THE FRONTIER...

I go to the frontier to buy and sell oranges
My mother-in-law said that I worked for a *ba toa* (*) (slaughter-house)
I addressed a request asking the Judge
The Judge asked me to explain what kind of merchandise is it?...
Back to the village I asked the Family Head (**)
He said *three* is much better than *two*...

Alas! In our wide nation and long ranges of mountains
To whom should I confide the glaring injustice I'm suffering from?...

(*) *A pidgin French word that means a slaughter-house*
(**) *The Head of a Family in a house, a village.*

CHẲNG AI LẮNG NGHE...

Chẳng ai lắng nghe, dù ai cũng biết
Tiếng nói của Dân là tiếng nói của Ông Trời
Quyền lực vào nhà, Chân lí ra ngoài cửa ...
Một đời mình chỉ nói với mình thôi

Thì hãy cố để không làm điều ác
Nhặt cái đinh ở giữa đường, không ngắt cây non
Ngày vĩ đại là ngày không nói dối
Và ngừng bắt chim khi nó ấp con ...

NO ONE LISTENS CLOSELY...

No one listens closely, although everyone knows
That the voice of the People is Heaven's voice
Power enters the house, Truth goes out of it...
Throughout one's life, one only talks to oneself

Then, try your best not to do evil things
Picking up a nail on the road, not plucking a young plant
The greatest day is the day one doesn't lie
And stops catching the bird when it is brooding eggs...

HỎI CHÀNG QUÂN TỬ...

Hỏi chàng quân tử:

- Đi đâu?

Rằng: - Ra bến Ngự mà câu thuyền Rồng!

Hỏi nàng thực nữ, chưa chồng

Rằng: - Dăm bảy chục đàn ông... chẳng từ!

Lên chùa khế hỏi nhà sư

Rằng: - Con *đậu phụ* cần như chó làng!

Bâng khuâng vào hỏi bảo tàng

Rằng: - *In tờ nét* có hàng trăm năm!...

Về nhà vợ mắng râm râm:

- Hai hòn *nguyên tử*, ông ... *câm* cho ai?...

ASKING THE PERFECT GENTLEMAN...

Asking the perfect gentleman

- Where do you go?

He said: - I go to the Ngự wharf (Royal wharf)

to fish on the Royal Boat!(*)

Asking the unmarried virtuous maiden

She answered: - I wouldn't refuse... a few tens of men

Softly asking the bonze in the pagoda

He said: - The “*đậu phụ*” (soya crust)

bites like the village dogs (**)

Gloomily asking the museum

They answered: - The *Internet* has existed since hundreds of years!

At home my wife uproariously scolded:

- How about the *two atomic balls*,

to whom... did you mortgage them?...

(*) *Bến Ngự* (Royal wharf) is the place the King moors his Royal Boat.

(**) The “*đậu phụ*” is the dog. As the bonze eats dog's meat, he used the term “*đậu phụ*” to conceal that fact...

TỪ XỬA TỪ XUA ...

1

Từ xưa từ xưa trong cõi nhân gian
Ông Trời sinh ra con dao
 Ông Trời lại sinh ra cái thớt
Anh là cái gì ư?
 Anh phải tự nói lên
Không phải phút đầu của đời anh
 mà là phút chót!...

2

Mọi đặc quyền đều xúc phạm Nhân Dân
Và bất công như quả bóng lăn tròn
Từ chân người này sang chân người khác
Im lặng là vàng ư?
 - Im lặng là tội ác! ...

FROM TIME IMMEMORIAL

1

In this world from time immemorial

Heaven created the knife

 HE also gave birth to the chopping-board

What are you?

 You'll have to reveal it yourself

Not in the first minute of your life but in the last one!...

2

All monopoly hurts the People

And injustice is like a rolling ball

From one person's foot to another person's foot

Is it true that silence is gold?

 - Silence is a crime!...

ÔNG GIÀ NẸM TRONG QUAN TÀI

Ông già nằm trong quan tài
Thấy ở bên ngoài sao lấm áo sô (*)
Đời ông theo gót Cụ Hồ
Muối vừng com nắm... cầm cờ tiên phong
Một trai duy nhất, con ông
Làm quan đầu tỉnh, cũng không kém đời...
Áo sô một bộ mà thôi
Sao giờ lấm thế, toàn người không quen?
Cũng chống gậy, cũng đứng bên (*)
Cũng sùi sụt khóc...
 Ông nhìn ngẩn ngơ...
Oan tôi!
 Xin chớ nghi ngờ
Tôi không con *bịch* con *bô* ở đâu...

(*) *Tang phục và nghi lễ chỉ dành cho con của người quá cố.*

THE OLD MAN LYING IN THE COFFIN

The old man lying in the coffin
Saw outside so many coarse gauze mourning costumes...(*)
Throughout his life he followed Uncle Hô's steps
Rice balls, sesame and salt... carrying the vanguard flag
His own son, a unique son
Is a province chief and isn't inferior to anybody in this life
It should be only one coarse gauze mourning costume
How come there are now so many of them,
 and all are unknown people?
They also lean on sticks, also standing beside (*)
And are also sobbing...
 He looks and is quite amazed
I'm the victim of an injustice!
 Please don't suspect me
I don't have any son from any *girlfriend* or *mistress*...

(*) *Rites and mourning costume reserved for the son of the deceased*

Bực mình...
 Muôn nói một câu
Mà không cất nổi cái đầu được lên...
Con ơi!...
 Ông khẽ khàng rên...

Nổi đau thành cỏ mọc trên nấm mồ...

Being tetchy...

 And wanting to say a word

But he couldn't raise his head...

Oh, my son!...

 He softly groans...

His suffering turns into grass covering his grave...

QUÊ TA ...

Quê ta ở miền mây trắng
Uống ăn toàn thứ dân gian
Chim không bay về cảnh khế
Bao người may túi ba gang...

Nơi mẹ sinh ta vôi vữa
Núm nhau vùi dưới gốc cây
Con chó bới hoài chẳng thấy
Bình ra cả một bãi đầy

Bây giờ mặt người cũng lẩn
Bạn thù chẳng nhớ những ai
Cúc quần đôi khi không đóng
Cái trong thì để ra ngoài

MY NATIVE LAND...

My native land is in the white clouds region
We drink and eat all popular meals
Birds do not fly back to the carambola branch (*)
So many people make three-span bags... (**)

At the place where mother hastily gave birth to me
The pinch of placenta buried at the tree foot
The dog scratched up a longtime without finding it
And shat a big lump of excrement

At present even people's faces are confusing
Friends or enemies, I don't remember any of them
At times, I let my pants unbuttoned
And leave outside the thing that should be inside

(*) *A Vietnamese folkloric tale*

(**) *A three-span bag is a bag for holding gold. This kind of bag is related to a Vietnamese folkloric tale in which a bird, to thank the person that gave it a carambola, has told that person to make a three-span bag. Then the bird carried that person across the*

wide

sea to gather gold

Chẳng ai cười người già lão
Ôn Giời, Giời để tuổi cho
Chiến công còn ghi trong sách
Huân chương thờ ở bàn thờ...

Mai ngày về cùng các cụ
Nhớ thuê hai đội kèn đồng
Thổi toàn bài ca chiến trận
Đã từng vang dội núi sông...

Who would laugh at an old man
Thanks God, as God allows me to live old
My feats of arms are mentioned in books
My medals are worshipped on the altar.

On the day I come back to my ancestors
Remember to hire two brass bands
Playing only combat songs
That have resounded throughout the nation...

MỘT LẦN EM GHÉ QUA ĐÂY

Một lần em ghé qua đây
Đánh rơi một chiếc lông mày xuống sân...

Thế rồi ... Chó sủa người thân
Chim xa quen hót, cá gần quen bơi

Vợ anh nấu cháo cháy nôi
Còn anh hết đứng lại ngồi ngẩn ngơ...

Chiếc lông mày ấy, bây giờ
Thành nhành cỏ lạ bất ngờ trở hoa...

Thôi đành xin lỗi mẹ cha
Đánh con, đuổi vợ, để mà yêu em...^(*)

^(*) Hai câu cuối viết lại theo thư góp ý của Bạn Đọc.
Nguyên văn lần đầu đã in sách là : “Hoa ơi, anh khác người ta
Dám đâu dôi chị để mà yêu em...”

ONCE YOU HAVE DROPPED BY THIS PLACE

Once you have dropped by this place
And let fall an eyebrow on the court yard...

Then... the dog barked at a friend
Far away the birds forgot to sing, and near by the fish forgot to swim

My wife cooked some gruel and got the pot burned
As for me, I kept on standing and sitting amazedly...

At the present time that eyebrow
Turned into a strange sprig of grass that suddenly bloomed...

Well, I'll have to make an apology to my parents,
Then, I'll have to beat my children, and to dismiss my wife
to love you...(*)

(*) *The two last verses are re-written according to readers' suggestions.*

In the first print, they were:

*"Oh Hoa (Flower), I'm different from other people
I dare not deceive my wife to love you..."*

NGÀY NÀY, THÁNG NỌ...

Ngày này, tháng nọ, năm kia
Tinh cờ vào một quán bia, gặp nàng
Ngón tay vàng những nhẫn vàng
Cổ đeo vòng bạc, vai quàng áo da
Nghe đâu, nàng - mụ Tú Bà
Buôn hàng *tươi mát* chuyển ra biên thùy...

Ngày này, tháng nọ, năm kia
Nàng trong khách sạn cặp kè một anh
Anh này đang tiến bộ nhanh
Vừa Giám đốc sở, vừa Thành ủy viên
Hai người đứng ở hàng hiên
Hôn nhau một cái rồi lên trên lầu...

ON THIS DAY, IN THAT MONTH...

On this day, in that month, in the year before last year
I unexpectedly went into a beer inn, and met with her
Her fingers turn golden with gold rings
Her neck wears a silver bracelet, and on her shoulder is
a leather jacket

It's said that she's a Procuress
Dealing in *fresh merchandises*(*) which she sent to the frontier...

On this day, in this month, in the year before last year
She was in a hotel walking close beside a guy
The guy is progressing real quick
He's both a Service Chief, and a member
of the City Party Committee (**)
They both stood on the verandah
Kissed each other , then went upstairs...

(*) *Young prostitutes bought to serve the debauchees in the whorehouse by Tú Bà (a character in the Tale of Kiều by Nguyễn Du) who is a procuress.*

(**) *Member of the City Party Committee: person who participates in or who is a leader of the Party that governs the City.*

Ngày này, tháng nọ, năm sau
Thấy nàng giảng lớp làm dâu xứ người
Mừng nàng làm cán bộ rồi
Có hai con gửi hai nơi xa nhà
Một con thì giống Chánh toà
Một con... như là... Cục trưởng Hải quan...

On this day, in that month, in the following year
I saw her teaching the class of women that are daughters-in-law
in foreign countries (***)
I'm pleased that she has become a cadre
With two children entrusted to people living at two places
far away from home
One of them resembles the Tribunal President
The other one... looks like the Custom-house Department Chief...

(***) *A class for women marrying Taiwanese husbands.*

HÌNH NHƯ TỪ ĐẤT...

Hình như từ Đất bay lên
Từ Cây nghiêng xuống, từ Đền toả ra

Có Thần Phật, có yêu ma
Có con mắt liếc ngang qua Chợ Tình
Có Em , một thuở yêu anh
Bao nhiêu vụng dại, chân thành bấy nhiêu...

Thôi về với *Tiếng vông kêu* (*)
Ba gian nhà nhỏ, sớm chiều bình yên
Khi đi bộ, lúc bơi thuyền
Bốn phương mây trắng một miền Dân gian...

(*) *Tên một bài thơ của Trần Đăng Khoa*

IT SEEMS LIKE ORIGINATING FROM THE EARTH

It seems like flying up from the Earth
Leaning down from the Tree, and emanating from the Temple

There are deities, Buddha, there are ghosts
There is an eye that looks across the Love Market
There is You, who once loved me
So many silliness, so many sincerity...

Well, let's go back to the *Sound of the Hammock* (*)
A three-partitioned house, so peaceful in the morning
as well as in the evening
At times walking on foot, at times sailing
In all four corners of the world, white clouds cover a popular area...

(*) *Title of a poem by poet Trần Đăng Khoa*

**TÁC PHẨM TRẦN NHUẬN MINH
TRẦN NHUẬN MINH'S WORKS**

Đã xuất bản - Published

**THƠ
POEMS**

1. *Đây là tình yêu*, 1971

That's Love, 1971

2. *Âm điệu một vùng đất*, 1980

The melody of an area of land, 1980

3. *Thành phố bên này sông*, 1982

The city on this side of the river, 1982

4. *Nhà thơ áp tải*, 1989

The convoying poet, 1989

5. *Hoa cỏ*, 1992

Flowers of grass, 1992

6. *Nhà thơ và hoa cỏ*, 1993 , tái bản lần thứ 17, năm 2009

The poet and the flowers of grass, 1993, 17th reprint in 2009

7. *Giọt phù sa vạn dặm*, 2000

The ten thousand leagues alluvial drop, 2000

8. *Bản Xônát hoang dã*, 2003, tái bản lần thứ 8, năm 2009

- The desolate and waste sonata, 2003, 8th reprint in 2009**
9. **Trần Nhuận Minh** - Thơ với tuổi thơ, 2003
- Trần Nhuận Minh – Poetry and infancy, 2003**
10. **Gửi lại dọc đường**, 2005, tái bản lần thứ 5, năm 2009
- Leaving behind along the road, 2005, 5th reprint in 2009**
11. **Trần Nhuận Minh** - Tuyển thơ, 2005
- Trần Nhuận Minh – Selected poems, 2005**
12. **45 khúc đàn bầu của kẻ vô danh**, 2007, tái bản lần thứ 2, năm 2009
- 45 pieces of music for monochord by an anonymous author,**
2007, 2d reprint in 2009
13. **Miền dân gian mây trắng**, 2008, tái bản lần thứ hai, năm 2011
- The white cloud popular area, 2008, 2d reprint in 2011**
14. **Bốn mùa – Four seasons**
song ngữ Việt-Anh, 2008
Vietnamese-English bilingual edition, 2008
15. **Bốn mùa** - Tuyển thơ, 2009
- Four seasons – Selected poems, 2009**
16. **Miền dân gian mây trắng**
song ngữ Việt – Anh, 2011
The white cloud popular area
Vietnamese-English bilingual edition, 2011

VĂN
PROSE

1. *Trước mùa mưa bão*, 1980, tái bản lần thứ 5, năm 2010

Prior to the stormy season, 1980, 5th reprint in 2010

2. *Hòn đảo phía chân trời*, 2000, tái bản lần thứ 5, năm 2010

The island toward the horizon, 2000, 5th reprint in 2010

3. *Truyện chọn lọc cho thiếu nhi*, 2002

Selected stories for children, 2002

Sẽ xuất bản Unpublished

1. *Hoàn nguyên*, tập thơ văn xuôi

Reverting to the original fine state,
Collection of prosy poems

2. *Đốm lửa*, tập thơ ngắn

The fire spot, *collection of short poems*

3. *Tiếng vĩ cầm mùa thu*, tập thơ

The autumnal violin sound, *collection of poems*

4. *Cõi người*, tiểu thuyết

Man's world, *novel*

MIỀN DÂN GIAN MÂY TRẮNG

**THE WHITE CLOUD
POPULAR AREA**

TRẦN NHUẬN MINH

*Nhà thơ Trần Nhuận Minh bên tượng Người da đỏ
tại Bắc Mỹ, tháng 9 / 2010*

Ảnh: VŨ THÀNH CHUNG

